

SIKKERHETS DATBLAD

SITRONSYRE MONOHYDRAT

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 03.08.2017

Revisjonsdato 10.06.2020

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn SITRONSYRE MONOHYDRAT

Synonymer Citric acid, 2-hydroxy-1,2,3-propanetricarboxylic acid.H2O

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Kjemikaliets bruksområde Næringsm./kjem.tekn.bruk

Bruk det frarådes mot Ikke bland produktet med andre kjemikalier uten å ha konferert med produsenten.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Distributør

Firmanavn Halfdan L Solberg AS

Besøksadresse Breiviken 5 B

Postadresse Pb 3410, 5815 Ytre Sandviken

Postnr. 5042

Poststed BERGEN

Land Norway

Telefon 55394400

Telefaks 55394401

E-post post@hl-solberg.no

Hjemmeside www.hl-solberg.no

Org. nr. 916 083 335

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon Telefon: + 47 22 59 13 00

Beskrivelse: Giftinformasjonen

Identifikasjon, kommentarer	Døgnåpne tjenester.
-----------------------------	---------------------

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Eye Irrit. 2; H319
--	--------------------

Tilleggsinformasjon om klassifisering	Se avsnitt 16 for full tekst av klassifisering (1272/2008/EC)
---------------------------------------	---

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)



Varselord	Advarsel
-----------	----------

Faresetninger	H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
---------------	----------------------------------

Sikkerhetssetninger	P264 Vask huden grundig etter bruk. P280 Benytt vernehansker / verneklær / øyevern / ansiktsvern. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P337+P313 Ved vedvarende øyeirritasjon: Søk legehjelp.
---------------------	--

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Dette produktet er ikke selv og inneholder ikke en PBT eller vPvB.
------------	--

Andre farer	Se avsnitt 5, 10 og 11.
-------------	-------------------------

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponent	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold	Noter
Sitronsyre	CAS-nr.: 77-92-9 EC-nr.: 201-069-1 REACH reg. nr.: 01-2119457026-42	Eye Irrit. 2; H319	100 %	

Komponentkommentarer	Se avsnitt 16 for full tekst av klassifisering (1272/2008/EC)
----------------------	---

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Kontakt alltid lege ved ubehag, irritasjon eller andre vedvarende symptomer.
----------	--

Innånding	Flytt til frisk luft. Skyll munn, nese og svelg med vann.
-----------	---

Hudkontakt	Vask med såpe og vann. Hvis irritasjon fortsetter oppsøk lege.
------------	--

Øyekontakt	Skyll med rikelige mengder vann. Ved symptomer på skade, oppsøkes lege.
Svelging	Drick rikelige mengder vann. Fremkall ikke brekninger. Ved skadesymptomer søkes legehjelp.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Generelle symptomer og virkninger	I alle tilfeller av tvil, eller hvis symptomene vedvarer, kontakt lege. Irriterer øynene. Gir svie i øynene.
-----------------------------------	--

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Medisinsk behandling	Om nødvendig kontakt Giftinformasjonssentralen Tlf 22 59 13 00. Under normale omstendigheter oppstår det ikke risiko eller helseproblemer med bruk av produktet. Ved tvil eller ved vedvarende symptomer – søk legehjelp.
Medisinsk overvåking av forsinkede effekter	Symptomatisk behandling.
Annen informasjon	Skyll med rikelige mengder vann. (Skyll evt. med fortennet NaCH ₃ O-løsning).

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Pulver, karbondioksid (CO ₂), vanntåke, skum.
Uegnete slokkingsmidler	Ingen spesielle advarsler.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Ikke brannfarlig i.h.t. lov om brannfarlige varer.
Farlige forbrenningsprodukter	Støveksplisjonsfarlig, St.1. Bestemt ved partikkelstørrelse 60u i åpent Hartmannrør med glødespiral som tennkilde.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Benytt personlig verneutstyr som angitt i avsnitt 8.
-----------------------	--

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Verneutstyr	Bruk verneutstyr som beskrevet i avsnitt 8.
For innsatspersonell	Bruk verneutstyr som beskrevet i avsnitt 8. Se også avsnitt 5 ved brann.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Større utslipp må varsles hos myndighetene. Forhindre utslipp til avløp.
--	--

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding	Spill samles opp mekanisk. Mindre spill av løsninger (>50l) spes ut ved rikelig vannspyling eller tas opp med absorpsjonsmiddel.
------------	--

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger For videre behandling av avfall se avsnitt 13.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering Dusj/vask hendene etter endt arbeid. Hvis støv er tilstede, bruk egnet støvmaske.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring Lagres tørt og kjølig.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder Næringsm./kjem. tekn. bruk

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametrer

Kontrollparametere, kommentarer Ingen data er tilgjengelig for selve produktet. Ingen grenseverdier er oppgitt i Forskrift om endring i forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier)

8.2. Eksponeringskontroll

Varselsskilt



Forholdsregler for å hindre eksponering

Egnede tekniske tiltak Følg de vanlige forholdsregler ved håndtering av kjemikalier. Bruk verneutstyr som oppgitt under.

Øye- / ansiktsvern

Egnet øyebeskyttelse Bruk vernebriller ved støvutvikling.

Øyevernutstyr Beskrivelse: Vernebriller med sideskjold.
Referanser til relevante standarder: NS-EN 166 (Øyevern – Spesifikasjoner).

Håndvern

Egnede materialer Bruk vanlige arbeidshansker.

Hudvern

Egnede verneklær Lett beskyttende klær.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern nødvendig ved	Bruk åndedrettsvern ved støvutvikling.
Anbefalt åndedrettsvern	Masketype: Støvmaske Filterapparater, type: P3

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Eksponeringskontroll, kommentarer	Personlig verneutstyr skal velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.
-----------------------------------	--

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Pulver/granulat.
Farge	Hvit
Lukt	Luktfri
pH	Status: I handelsvare Verdi: 2,2 Metode: i 1% løsning Temperatur: 25 °C
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Verdi: 100 °C
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: 100 °C
Eksplisjonsgrense	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Damptrykk	Kommentarer: Ikke relevant.
Damptetthet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Relativ tetthet	Kommentarer: ~ 0,85 g/cm ³
Løslighet	Medium: Vann Kommentarer: Lett løselig. ca.60 % v/20°C. Medium: Annet Navn: Etanol Kommentarer: 41,9 % v/25oC.
Selvantennelsestemperatur	Verdi: 500 °C
Dekomponeringstemperatur	Verdi: > 153 °C

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Fysiske og kjemiske egenskaper	Molmasse: 210,14. Dette sikkerhetsdatabladet inneholder kun informasjon som dekker sikkerhet og erstatter ikke produktinformasjon eller produktspesifikasjon.
--------------------------------	---

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Ingen spesielle opplysninger.
-------------	-------------------------------

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Produktet er stabilt under normale forhold.
------------	---

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ingen spesielle reaksjoner påvist.
-------------------------------	------------------------------------

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Ingen spesielle opplysninger.
-------------------------	-------------------------------

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Ingen spesielle opplysninger. Se forøvrig avsnitt 5.
----------------------------	--

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen spesielle opplysninger.
-----------------------------	-------------------------------

Annen informasjon

Annen informasjon	Svakt korrosiv.
-------------------	-----------------

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt giftighet	Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Oral Verdi: 11700 mg/kg Art: Rotte
Andre toksikologiske data	LD50/i.p./rotte = 885 mg/kg LD50/p.o./mus = 5040 mg/kg LD50/i.p./mus = 961 mg/kg

Øvrige helsefareopplysninger

Vurdering av akutt toksisitet, klassifisering	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Vurdering hudetsende / hudirriterende, klassifisering	Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.
Vurdering øyeskade / øyeirritasjon, klassifisering	Irriterer øynene.
Vurdering av luftveissensibilisering, klassifisering	Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering
Generelt	Sitronsyre bør behandles med en viss forsiktighet, da kontakt med store mengder av stoffet kan gi irritasjon i øynene og luftveiene.

Vurdering kreftfremkallende egenskaper, klassifisering	Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.
Vurdering av reproduksjonstoksisitet, klassifisering	Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.
Vurdering av spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering, klassifisering	Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.
Vurdering av spesifikk målorgantoksisitet - repeterende eksponering, klassifisering	Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.
Vurdering av aspirasjonsfare, klassifisering	Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.

Symptomer på eksponering

I tilfelle hudkontakt	Løsninger vil føre til irritasjon av hud og øyne ved sprut.
I tilfelle innånding	Løsninger vil føre til irritasjon av hud og øyne ved sprut.

11.2 Andre opplysninger

Annen informasjon	Ingen spesiell helsefare er kjent ved normalt bruk.
-------------------	---

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Økotoksisitet	Giftighet for fisk (LC50/96h/regnbuelaks) = 833 mg/l (LC50/96h/Lepomis macrochirus) = 1516-1710 mg/l Giftighet for Alger(IC50,7d = >1200 mg/l (Navicula seminulum) Daphnia: EC40, 72h : 120 mg/l EC0, 72 h : 80 mg/l
---------------	--

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Beskrivelse / vurdering av persistens og nedbrytbarhet	Kjemisk surstoffbehov = COD = 728 mg O ₂ /g Biokjemisk oksygenbehov i løpet av 5 dager BOD ₅ = 526 mg O ₂ /g Lett bionedbrytbar >98% etter 2 dager (OECD 302B)
--	--

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumulering, kommentarer	Ingen informasjon tilgjengelig.
------------------------------	---------------------------------

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Lett løselig i vann.
-----------	----------------------

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Resultat av vurderinger av PBT og vPvB	Dette produktet er ikke selv og inneholder ikke en PBT eller vPvB.
--	--

12.6. Hormonforstyrrende egenskaper

12.7. Andre skadelige effekter

Økologisk tilleggsinformasjon	Produktet bedømmes som ikke miljøfarlig. Dette utelukker ikke at eventuelt større utslipp kan ha skadelig eller ødeleggende innvirkning på miljøet.
-------------------------------	---

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Destruer i samsvar med regelverk fra lokale myndigheter.
Nasjonal avfallsgruppe	Avtal avfallsdisponering med kommuneing./miljøsjeff/Miljødirektoratet. Konf. forskriftene vedrørende avfallsgruppe. Se avfallsforskriften av 02.02.09.
Annen informasjon	Feies opp og skylles vekk etter nøytralisering ved små mengder. Tom, ikke rengjort emballasje behandles på samme måte som produktet. Produktet bedømmes som ikke miljøfarlig. Dette utelukker ikke at eventuelt større utslipp kan ha skadelig eller ødeleggende innvirkning på miljøet. Avfallstoffnr. 7153

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Farlig gods	Nei
-------------	-----

14.1. FN-nummer

Kommentarer	Ikke aktuelt.
-------------	---------------

14.2. FN-forsendelsesnavn

Kommentarer	Ikke aktuelt.
-------------	---------------

14.3. Transportfareklasse(r)

Kommentarer	Ikke aktuelt.
-------------	---------------

14.4. Emballasjegruppe

Kommentarer	Ikke aktuelt.
-------------	---------------

14.5. Miljøfarer

Kommentarer	Se seksjon 12.
-------------	----------------

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler	Se avsnitt 10/11. Unngå kontakt med øynene.
--------------------------	---

14.7. Maritim transport i bulk i henhold til IMO-instrumenter

ADR/RID Annen informasjon

Begrenset kvantum	Det foreligger ingen krav eller begrensninger for transport av produktet; hverken på vei (ADR), tog(RID), sjø (IMDG) eller i luften (ICAO).
-------------------	---

ICAO/IATA Annen informasjon

Annen transport, generelt	Ikke relevant.
---------------------------	----------------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/Forskrifter)	<p>Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH).</p> <p>Kommisjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH).</p> <p>Europa-parlamentets og rådets forordning (EF) Nr. 1272/2008 Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP-forskriften). Sist endret 24.09.2018.</p> <p>Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer. Sist endret ved forskrift 20. desember 2018.</p> <p>Avfallsforskriften. Sist endret 20. desember 2018.</p> <p>Prioritetsliste/Godkjenningsliste. ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.</p> <p>ADR/RID 2019 – Forskrift om endring i forskrift om landtransport av farlig gods.</p>
Deklarasjonsnr.	160293

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Kjemikaliesikkerhetsvurdering	Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke betraktes som brukerens egen risikovurdering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser.
Ytterligere regulatorisk informasjon	Opplysningene støtter seg til dagens kjennskaper og erfaringer. Sikkerhetsdatabladet beskriver produkter med henblikk på sikkerhetskrav.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
Ytterligere informasjon	Databladet er laget etter vår nåværende kunnskap, Norsk regelverk og produsentens opplysninger. Da brukerens arbeidsforhold ligger utenfor vår kontroll, vil det være brukerens ansvar at de nødvendige forholdsregler blir tatt. Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjon gitt i dette sikkerhetsdatablad blir lest og forstått av alle som bruker, behandler, avhender eller på noen måte kommer i kontakt med produktet. Dette produktet skal bare brukes til det formål det er beregnet for og i henhold til spesifiserte instruksjoner. Opplysningene gjelder kun for det materialet som er angitt her, og gjelder ikke i forbindelse med bruk av noe annet materiale eller i noen form for bearbeidelse.
Brukte forkortelser og akronymer	ADR: The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road EAL-kode: kode fra EUs felles klassifiseringssystem for avfall (EWC = European

	Waste Code)
	IATA: The International Air Transport Association
	ICAO: The International Civil Aviation Organisation
	IMDG: The International Maritime Dangerous Goods Code
	Log Pow: Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann
	OECD: Organisation for Economic Cooperation and Development.
	PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig)
	RID: The Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail
	vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende
Versjon	2